

بایسته‌های ولایتمداری

محمدهادی مهدی

چکیده

انسان آفریده الهی است که به سوی خدای سبحان در حرکت است. کمال آدمی ولایت مداری از اعتقاد تا عمل است تا بتواند به بارگاه فنس الهی و قرب به خداوند نایل آید و در پرتو این کمال از نظام ولایی پاسداری کند. این نوشتار به بایسته‌های ولایت مداری به عنوان رسالت پاسداری از ارزشهای الهی و نظام اسلامی می‌پردازد.

کلید واژه‌ها: ولایت مداری، بایسته‌های پاسداری

بر پایه آموزه‌های وحیانی، خدای یگانه تنها ولی حقیقی است (فَاللهُ هُوَ الْوَلِيُّ) ^۱، خدایی که همواره رحمت خویش را بر هستی می‌گستراند (و ینشر رحمته) ^۲، اوست ولی و شایسته ستودن (و هو الولی الحمید) ^۳؛ هستی تحت ولایت مطلق خداوند است و ولایت الهی در همه شئون هستی جاری است. این حقیقت هم اکنون وجود دارد و در قیامت که ظرف ظهور حقایق است آشکار می‌شود (هنا لک الولاية لله الحق) ^۴

خداوند ولی مؤمنان و متقیان است (الله ولی المؤمنین) ^۵، (و الله ولی المتقین) ^۶، تقوایی که خداوند مؤمنان را بدان فرا خوانده است، (یا ایها الذین امنوا اتقوا الله حق تقاته) ^۷ و رهاورد ولایت مداری مؤمنان متقی برون رفت از تاریکی به سوی روشنایی است (الله ولی الذین امنوا ینخرجهم من الظلمات الی النور) ^۸، بنابراین در پرتو ایمان و تقوا ولایت مداری پی‌ریزی می‌شود و به بار می‌نشیند و مؤمنان از نعمت (الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم و لا هم یحزنون) ^۹ بهره‌مند می‌گردند.

بایسته‌های ولایت مداری

زیر ساز ولایت مداری اندیشه و معرفتی است که بر آموزه‌های وحیانی قرآن کریم و ولایی خاندان ولایت و نیز خردورزی روشمند استوار است و رهاورد آن باور قلبی و رفتار شایسته‌ای است که همواره بر مدار ولایت حق تعالی و پیروی از اولیا و برگزیدگان الهی قرار دارد، فرآیند ولایت مداری که بر حسن فاعلی (ایمان و خلوص نیت) و حسن فعلی (رفتار شایسته بر مدار شریعت) استوار است انسان را در حرکت به سوی کمال و قرب به خداوند رهنمون می‌سازد تا تحت ولایت خاص خداوند قرار گیرد. اینک به برخی بایسته‌های ولایت مداری مؤمنان می‌پردازیم:

۱. ایمان و اعتقاد

ایمان و باور قلبی به خدای یگانه و پیامبر معظم (ص) و جانشینان ایشان علیهم السلام و قرآن کریم ریشه ولایت مداری است. ایمان و اعتقاد بر پایه معارف و آموزه‌های وحیانی تلاش و حرکت انسان را سامان داده و با اعتقاد به معاد و آخرت ماندگار می‌شود؛ از این رو می‌توان گفت که ولایت مداری حرکت سعادت بخش و پایداری است که پرچمدار آن مقام رسالت و امامت در همه اعصار است.

به فرموده قرآن کریم:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَيَّ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِن قَبْلُ. ^{۱۰}

ای کسانی که ایمان آورده‌اید به خدا و پیامبر و کتابی که بر او نازل کرده و کتب آسمانی که پیش از این فرستاده است ایمان (واقعی) بیاورید.

دعوت و فراخواندن مؤمنان به ایمان به خداوند و پیامبر و کتاب آسمانی نشانه مراتب ایمان است و ایمان به ولایت اهل بیت علیهم السلام تجلی ایمان به خداوند و پیامبر معظم (ص) و از مراتب عالی ایمان است.

در زیارت جامعه ائمه المؤمنین آمده است:

فانا أشهد الله خالقى و اشهد ملائكته و انبیائه و اشهدکم یا موالی انی مؤمن بولایتکم، معتقد لا متکم، مقرّ بخلافتکم، عارف بمنزلتکم، موقن بعصمتکم، خاضع بولایتکم متقرّب الی الله بحبکم و بالبرائه من اعدائکم. ^{۱۱}

گواه می‌گیرم خدای آفریننده‌ام را و گواه می‌گیرم فرشتگان و پیامبران او را و گواه می‌گیرم شماره‌ای اولیای من! به ولایت شما ایمان دارم و به امامت شما معتقدم و به خلافت و جانشینی شما اقرار می‌کنم، منزلت شما را شناخته و به مقام عصمت شما یقین دارم، در برابر ولایت شما فروتن هستیم با دوست داشتن شما و بی‌زاری از دشمنان شما به خداوند تقرب می‌جویم.

۲. حب و دوستی

حب به خداوند به عنوان ولی و محبوب یگانه و نیز دوست داشتن اولیای الهی به عنوان مظاهر ولایت الهی بُعد روانشناختی ولایت مداری است. از نظر روان‌شناسی احساسات و عواطف جزء رفتار و فعالیت نهان و نامحسوس انسان است و محبت یکی از انواع عواطف می‌باشد که انسان را به فعالیت‌هایی با شیوه‌های خاص بر می‌انگیزاند. در مناجات مجبین آمده است:

یا غایة امال المحیین اسألک حبک و حبّ من یحبک و حبّ کل عمل یوصلنی الی قریک و ان تجعلک احب الیّ ممّا سواک. ^{۱۲}

ای نهایت آرزوی دوستداران، از تو می‌خواهم دوستی تو و دوستی هر که دوستت دارد و دوستی هر کاری که مرا به قرب تو رساند و تو را پیش من محبوبتر از غیر تو سازد.

از طریق ولایت محبت کمالات الهی و اولیای خداوند محبوب انسان شده و انگیزه تلاش و حرکت افزایش می‌یابد. به فرموده قرآن کریم:

وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ^{۱۳}

آنان که ایمان دارند عشقشان به خدا شدیدتر است.

نشانه حب به خداوند (قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ^{۱۴}) پیروی از پیامبر اعظم (ص) (فاتبعونی) است و پاداش آن (لحبیکم الله) می‌شود که این خود از مراتب کمال آدمی است. مودت به اهل بیت علیهم السلام تجلی حب به خداوند از سوی مؤمنان ولایت مدار است. خدای تعالی به پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید:

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى^{۱۵}

بگو من هیچ پاداشی از شما به رسالتم درخواست نمی‌کنم جز دوست داشتن نزدیکانم [اهل بیت]

و نیز می‌فرماید:

قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ^{۱۶}

بگو هر اجر و پاداشی از شما خواسته‌ام برای خود شماست اجر من تنها بر خداست. و نیز می‌فرماید:

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَيَّ رِبًّا سَبِيلًا^{۱۷}

بگو من در برابر آن (ابلاغ آیین خدا) هیچ گونه پاداشی از شما نمی‌خواهم مگر کسی که بخواهد راهی به سوی پروردگارش برگزیند.

بنابراین مودت به اهل بیت از الزامات ولایت مداری است که با تولی و دوستی با دوستان خدا و تبری و دشمنی با دشمنان خدا نمود می‌یابد.

۳. اطاعت و فرمانبرداری

تجلی ایمان انجام رفتار شایسته است که با اطاعت از خداوند، پیامبر اکرم (ص) و جانشینان ایشان علیهم السلام تحقق می‌یابد.

قرآن کریم می‌فرماید:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ^{۱۸}

ای کسانی که ایمان آورده‌اید اطاعت کنید خدا را و اطاعت کنید پیامبر خدا و اولوالامر [اوصیای پیامبر] را.

در مناجات المطیعین آمده است:

اللهم... و اجعل جهادنا فيك و همتنا في طاعتك و اخلص نياتنا في معاملتك فاننا بك و لك ولا وسيله لنا اليك إلا انت.^{۱۹}

خدایا... جهاد و تلاش ما را در راهت و همتان را در طاعتت قرار ده و نیت‌های ما را در انجام اطاعت هایت خالص گردان زیرا ما به [فیض وجود] تو هستیم و برای توایم، ما را به درگاهت وسیله‌ای نیست جز خودت.

در دعای شب مبعث آمده است:

الحمد لله الذي هدانا لمعرفته و خصنا بولايته و وفقنا لطاعته^{۲۰}

سپاس خدای را که ما را به شناخت پیامبر اکرم راهنمایی کرد و ما را به ولایت ایشان مخصوص گردانید و به اطاعت ایشان توفیق داد.

درباره اطاعت از اهل بیت علیهم السلام در صلوات شعبانیه آمده است:

اللهم صل على محمد و آل محمد الطيبين الأبرار الاخيار الذين أوجبت حقوقهم و فرضت طاعتهم و ولايتهم.^{۲۱}

خداوند درود فرست بر پیامبر و خاندان پاک، نک و خوب پیامبر آنان که ادای حقوقشان را واجب کردی و اطاعت از ایشان و ولایت آنان را واجب نمودی.

بنابراین می‌توان گفت که از الزامات ولایت مداری اطاعت از خداوند است که این مهم با پیروی از برگزیدگان الهی پیامبر معظم (ص) و امامان معصوم علیهم السلام تحقق می‌یابد، و در عصر غیبت اطاعت از مقام ولی فقیه به عنوان جانشین عام امام عصر عجل الله تعالی فرجه ادامه اطاعت از دستورات الهی است و در همه زمانها جاری است.

امیرمؤمنان علی علیه السلام درباره جایگاه ولایت و ضرورت اطاعت از رهبری ولایی می‌فرماید:

انما مثلي بينكم كمثل السراج في الظلمة يستضيء به من و لجها فاسمعوا ايها الناس و عوا و احضروا اذان قلوبكم تفهموا^{۲۲}

همانا من در میان شما چونان چراغ درخشنده در تاریکی هستم که هر کس به آن روی آورد از نورش بهرمنند می‌گردد ای مردم سخنان مرا بشنوید و بخوبی حفظ کنید گوش دل خود را باز کنید تا گفته‌های مرا بفهمید.

در زیارت اربعین که جلوه‌ای از ولایت مداری است این گونه می‌خوانیم:

اشهد انى بكم مؤمن و بايا بكم موقن بشرایع دینی و خواتیم عملی و قلبی لقبکم سلم و امری لامرکم متبوع و نصرتی لکم معذة حتى یاذن الله لکم فمعکم معکم لامع عدوکم.^{۲۳} گواهی می‌دهم که به شما ایمان دارم و به بازگشت شما با قوانین دین خود و سرانجام عمل خود یقین دارم، با شما همدل و در رفتار پیرو شمایم و یاریم برای شما آماده است تا خداوند اجازه دهد پس همراه شما هستم همراه شمایم نه همراه دشمنان شما.

قرآن کریم درباره اطاعت از دستورات الهی بر پایه تقوا می‌فرماید:

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا أَشْطَطْتُمْ وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا^{۲۴}

پس تا می‌توانید تقوای الهی پیشه کنید و گوش دهید و اطاعت نمایید.

مؤمنان با رعایت تقوای الهی و به جان شنیدن فرامین الهی و اطاعت کردن به سعادت و رستگاری نایل می‌آیند.

و نیز می‌فرماید:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ^{۲۵}

ای کسانی که ایمان آورده‌اید تقوای الهی پیشه کنید و به رسولش ایمان بیاورید تا دو سهم از رحمتش به شما ببخشد و برای شما نوری قرار دهد که با آنان (در میان مردم و در مسیر زندگی خود) راه بروید.

خداوند مؤمنان را به تقوای الهی و ایمان به مقام رسالت فرا می‌خواند تا از رحمت خاص خود بهره‌مند فرماید و آنان در مسیر کمال با نور الهی حرکت کنند.

۳. ادا کردن حقوق رهبری

میان رهبر و مردم حقوق متقابلی وجود دارد به فرموده امیر مؤمنان علیه السلام:

در میان حقوق الهی، بزرگ‌ترین حق، حق رهبر بر مردم و حق مردم بر رهبر است، حق واجب که خدای سبحان بر هر دو گروه لازم شمرد، و آن را عامل پایداری پیوند ملت و رهبر و عزت دین قرار داد پس رعیت اصلاح نمی‌شود جز آن که زمامداران اصلاح‌گردند و زمامداران اصلاح نمی‌شوند جز با درستکاری رعیت و آنگاه که مردم حق رهبری را ادا کنند و زمامدار حق مردم را بپردازد. حق در آن جامعه عزت یابد و راه‌های دین‌پدیدار و نشانه‌های عدالت برقرار و سنت پیابند (ص) پایدار گردد پس روزگار اصلاح شود و مردم در تداوم حکومت امیدوار و دشمن در آرزوهایش مأیوس می‌گردد.^{۲۶}

ادا کردن حقوق رهبری جامعه از سوی مؤمنان نشانه ولایت مداری ایشان است؛ صیانت و پاسداری از نظام اسلامی و ولایی اقتضا می‌کند که مؤمنان وظایف ولایت مداری خود را در عرصه سیاسی اجتماعی انجام دهند.

پیامبر مکرم (ص) درباره احترام به زمامدار عادل می‌فرماید:

وَقَرُّوا السُّلَاطِينَ وَبِجُلُوهِم فَا نَهَم عَزَا لَه وَظَلَّه فِی الْاَرْضِ اِذَا كَانُوا عَدُوًّا^{۲۷}

زمامداران را احترام و اکرام کنید زیرا آنان عزت دین خداوند و تجلی قدرت الهی روی زمین هستند در صورتی که عادل باشند.

امیر مؤمنان (ع) درباره حقوق خویش بر مردم می‌فرماید:

و اما حقى علیکم فالوفاء بالبیعة والنصیحة فی المشهد والمغیب و الاجابة حین ادعوکم والطاعة حین امرکم.^{۲۸}

اما حق من بر شما این است که به بیعت با من وفادار باشید و در آشکار و نهان برایم خیر خواهی کنید هر گاه شما را فرا خواندم اجابت نمایید و فرمان دادم اطاعت کنید.

آن حضرت درباره اطاعت از منصوبان رهبری می‌فرماید:

واسمعوا واطیعوا امره فیما طابق الحق.^{۲۹}

سخنش را بشنوید و فرمانش را در آنجا که مطابق حق است اطاعت کنید.

از این رو، بایستی از دستورات کارگزاران نظام اسلامی که بر اساس موازین دینی صادر می‌شود، پیروی کرد چرا که در این صورت آنان، کارگزار نظام ولایی محسوب می‌شوند.

امیر مؤمنان در وصف یاران خاص خود که الگوی ولایت مداری اند چنین می‌فرماید:

اَوْهَ عَلِیْ اِخْوَانِی الَّذِیْنَ تَلَوُا الْقُرْآنَ فَاحْکَمُوهُ، وَتَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ فَاقَامُوهُ، اَحْیَا السُّنَّةَ وَامَا تَوَا اِللهَ الْبِدْعَةَ، دَعَا لِلْجِهَادِ فَاجَابُوا، وَتَقَرُّوا بِالْقَائِدِ فَاتَّبَعُوهُ.^{۳۰}

دریغ از برادرانم که قرآن را خواندند و بر اساس آن قضاوت کردند، در واجبات الهی اندیشه کرده و آنها را برپا داشتند، سنت‌های الهی را زنده و بدعت‌ها را نابود کردند، دعوت هاد را پذیرفته و به رهبر خود اطمینان داشته و از او پیروی کردند.

آن حضرت (ع) پس از جنگ جمل یاران خویش را این گونه می‌ستاید:

انتم الانصار علی الحق و الاخوانی فی الدین و الجنن یوم البأس و البطانة دون الناس بکم اضرب المدبر وارجو طاعة المقبل^{۳۱}

شما یاران حق و برادران دینی‌ام هستید. در روز جنگ چون سپهر محافظ دور کننده

ضربت‌ها، و در خلوت‌ها محرم اسرار من هستید، با کمک شما پشت‌کنندگان به حق را می‌کوبم و به راه می‌آورم و فرمانبر داری استقبال‌کنندگان را امیدوارم.

آن حضرت علیه السلام از یارانش می‌خواهد:

فاعینونی بمناصحة خلیة من الغش سلیمة من الریب

پس مرا با خیر خواهی خالصانه و سالم از هرگونه شک و تردید یاری کنی.

آنگاه می‌فرماید:

فوالله انی لا ولی الناس بالناس

به خدا سوگند من به مردم از خودشان سزاوارترم.

بنابراین مؤمنان ولایت مدار کسانی‌اند که در اخلاق و رفتار التزام عملی به آموزه‌های وحیانی و ولایی دارند به گونه‌ای که ولی‌امر، ایشان را به خوبی می‌ستاید.

ولایت مداری رسالت پاسداری

به منظور تبیین ولایت مداری پاسداران انقلاب اسلامی نگاهی گذرا به برخی اصول قانون اساسی می‌اندازیم تا مبانی اعتقادی نظام جمهوری اسلامی و جایگاه مقام شامخ ولایت فقیه به عنوان تجلی ولایت الهی در عصر غیبت روشن شده، آنگاه به جایگاه قانونی نهاد مقدس سپاه پاسداران می‌پردازیم.

جمهوری اسلامی، نظامی است بر پایه ایمان به:

۱. خدای یکتا (لا اله الا الله) و اختصاص حاکمیت و تشریح به او و لزوم تسلیم در برابر

امر او؛

۲. وحی الهی و نقش بنیادی آن در بیان قوانین؛

۳. معاد و نقش سازنده آن در بیان قوانین؛

۴. عدل خدا در خلقت و تشریح؛

۵. امامت و رهبری مستمر و نقش اساسی آن در تداوم انقلاب اسلامی^{۳۲}؛

درباره جایگاه ولایت فقیه در نظام اسلامی آمده است:

در زمان غیبت حضرت ولی عصر «عجل اله تعالی فرجه» در جمهوری اسلامی ایران ولایت امر و امامت، بر عهده فقیه عادل و با تقوی، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبّر

است.^{۳۳}

فرماندهی کل نیروهای مسلح و نیز نصب و عزل فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از وظایف و اختیار ولی فقیه و مقام رهبری است.^{۳۴}

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی افتخار دارد که با تأیید رهبر بزرگ انقلاب اسلامی و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی رضوان‌الله تعالی علیه تأسیس شده است، و این مهم در قانون اساسی این‌گونه آمده است: «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که در نخستین روزهای پیروزی این انقلاب تشکیل شد برای ادامه نقش خود در نگرانی از انقلاب و دستاوردهای آن پابرجا می‌ماند»^{۳۵}، و در اساسنامه آن، که مصوب مجلس شورای اسلامی است، آمده است: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نهادی است تحت فرماندهی عالی مقام رهبری که هدف آن نگرانی از انقلاب اسلامی ایران و دستاوردهای آن و کوشش مستمر در راه تحقق آرمانهای الهی و گسترش حاکمیت خدا طبق قوانین جمهوری اسلامی ایران و تقویت بنیه دفاعی جمهوری اسلامی از طریق همکاری با سایر نیروهای مسلح و آموزش نظامی و سازماندهی نیروهای مردمی می‌باشد»^{۳۶}، همچنین «سپاه پاسداران از نظر سیاسی و عقیدتی تابع ولایت فقیه است»^{۳۷}

بنابراین سپاه پاسداران بازوی توانمند انقلاب اسلامی تحت رهبری مقام ولایت فقیه و فرماندهی معظم کل قوامی باشد، از این رو به منظور آگاهی از رسالت پاسداری، نخست تعریف و ویژگی پاسدار بیان می‌شود. در قانون مقررات استخدامی سپاه، پاسداران آمده است: «پاسداران رسمی به پرسنلی اطلاق می‌گردد که برای جهاد در راه خدا و پاسداری و دفاع مسلحانه از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن و نظام جمهوری اسلامی ایران به استخدام سپاه درآمده»^{۳۸} و ویژگی‌های ایشان در شرایط عمومی استخدام این‌گونه بیان شده است: الف. اعتقاد به مبانی اسلام ناب محمدی (ص)، انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی ایران.

ب. اعتقاد و التزام عملی به ولایت فقیه

ج. التزام عملی به احکام اسلام و قوانین جمهوری اسلامی و رعایت موزاین اخلاق اسلامی.^{۳۹}

شرایط پیش‌گفته تبیین ویژگی ولایت مداری از اعتقاد تا عمل است که ویژگی محوری صلاحیت پاسداری می‌باشد و نشان از رسالت پاسداری است، از این رو مراقبت از آن بر عهده یکایک پاسداران، مدیران و فرماندهان است.

از جلوه‌های ولایت مداری در نظام ولایی گوش جان سپردن به رهنمودهای گهربار و پیروی از فرامین مقام شامخ ولایت فقیه و فرماندهی معظم کل قوا است. تا رسالت پاسداری به خوبی شناخته شود و در تحقق آن بیشتر بکوشیم.

معمار بزرگ انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی درباره منزلت سپاه پاسداران می‌فرماید:

در سپاه پاسداران که رکنی بزرگ در پیروی انقلاب اسلامی است با اقتدا به مولای خود سید مظلومان علیه الصلاة والسلام نجات بخش ملت ایران و اسلام عزیز از شبهای تاریک و ظلمانی ستم شاهی بوده و در پاسداری از انقلاب و هدف‌های آن عامل مؤثر و رکن رکنی بوده است.^{۴۰}

آن بزرگوار پاسداران را جزء جنود الهی^{۴۱} و همانند لشکرهای صدر اسلام که در رکاب رسول اکرم جنگ می‌کردند،^{۴۲} دانسته و آنان را فرزندان اسلام، فرزندان رسول خدا و پاسداران قرآن کریم^{۴۳} خطاب می‌کردند.

مقام معظم رهبری پاسداران را با تعبیر ذیل مورد خطاب قرار می‌دهد: «چهره‌های نورانی شما جوانان اسلام و انقلاب و فداکاران دین و یادگاران مجاهدان بزرگ صدر اسلام، بدریون و خیبرتون و حنینیون و عاشورائیون، کسانی که چشم و دل ائمه علیهم السلام در طول تاریخ پر مرارت مان به آنها روشن بود».^{۴۴}

و نیز می‌فرماید:

بدانید که حضرت ولی عصر ارواحنا فداه و عجل الله تعالی فرجه الشریف بلاشک متوجه و مراقب حال شماست و خوبان را دعای می‌کند و ادعیه زاکیه آن بزرگوار برای هر کس از یک دنیا بیشتر ارزش دارد لذا باید کاری کنیم که مشمول ادعیه آن بزرگوار قرار بگیریم.^{۴۵}

توجه به جایگاه سپاه پاسداران و منزلت پاسداری مسئولیت آفرین است چراکه پاسداشت ارزشهایی است که بانور ولایت الهی تجلی یافته و بهترین گواه آن کتاب جهاد و شهادت است که با آیات الهی «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًا كَانَتْهُمْ بُيُوتًا مَرْصُوصًا»^{۴۶} و «وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ»^{۴۷} جاودانه گردیده است، و تاریخ انقلاب اسلامی و دفاع مقدس شاهد صادق آن است.

امام بزرگوار (ره) پاسداران را به پیروی از سیره حضرت امیر مؤمنان علی علیه السلام فرامی‌خواند و می‌فرماید:

شماها که پاسدار جمهوری اسلامی هستید و پاسدار اسلام و قرآن هستید باید به همان نحو که مولا (علیه السلام) مظهر عدالت بود و مظهر رحمت، شما هم اقتدای به آن حضرت کنید و با عدالت با مردم و بین خودتان رفتار کنید و با عطفوت. از خاصه‌هایی که خدای تبارک و تعالی برای مؤمنین ذکر می‌فرماید این است که «أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ»^{۴۸} بر کفار شدید هستید و کوبنده و در بین خودشان رحیم و با رحمت رفتار کنند. ما اگر بخواهیم بفهمیم که مؤمن هستیم و تابع دستورات اسلام هستیم باید این میزان را در خودمان ببینیم هست: برای مشرکین توفنده و کوبنده و برای مسلمین رحمان و رحیم و با رحمت.^{۴۹}

تحقق این مهم با پیروی از اسلام فقاهتی و توجه به اخلاق اسلامی است، چنان که امام بزرگوار می‌فرماید:

سپاه باید بیشتر از این تابع اسلام فقاهت شود و نقایص خود را جبران نماید تا برای اسلام و نهضت مفیدتر گردد.^{۵۰}

بیش از پیش باید به اخلاق اسلامی سپاه توجه شود تا سپاه از هر جهت مظهر کامل سرباز اسلام باشد.^{۵۱}

مقام معظم رهبری درباره چشم انداز و راهبرد سپاه پاسداران می‌فرماید:

سپاه بایستی به علو معنوی و به پایه گذاری تکامل بشریت دل خوش بکند و در این راه باید حرکت بکند و دنبال این هدف برود.^{۵۲}

شما موظفید این نظام را به شکل پیراسته، سالم و خالص حفظ کنید و به همان شکلی که بشود به حضرت ولی عصر ارواحنا فداه تحویل داد. این وظیفه بزرگ شما جوان‌هاست.^{۵۳}

سعی کنید همچنان که این سازمان مبارک انقلابی متولد شد همواره انقلابی بماند و در جهت هدف‌های انقلاب حرکت کند.^{۵۴}

برای رسیدن به آن هدف بزرگ باید اعتقاد و عمل تحت ولایت الهی قرار گیرد، چنان که رهبر معظم فرماید:

به خدا تکیه کنید، اراده الهی را فراگیر بدانید، به خدا اعتماد کنید، از خدا بخواهید و خدا را بر اراده خویش و تفکرتان مسلط ببینید؛ بدانید همه چیز در دست خداست و هدایت از اوست و خدای متعال است که ما را هدایت می‌کند.^{۵۵}

جمع‌بندی و نتیجه

از آموزه‌های ژرف اسلامی موضوع ولایت است. آدم و عالم هستی تحت ولایت الهی‌اند و برگزیدگان الهی جلوه‌های آن ولایت‌اند. انسان از طریق اعتقاد به ولایت الهی و اولیای خداوند و انجام بایسته‌های ولایت‌مداری تحت ولایت خاص خداوند قرار می‌گیرد و رهاورد آن نعمت قرب به خداوند است و در پرتو این کمال می‌توان از نظام ولایتی پاسداری کرد. اعتقاد و التزام عملی به ولایت فقیه در عصر غیبت حضرت ولی عصر عجل‌الله تعالی فرجه الشریف از شاخصه‌های ولایت‌مداری و پاسداری از انقلاب اسلامی است که بایستی در نهان و آشکار رفتار پاسداران و همه امور سازمانی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نمود آشکار و حقیقی داشته باشد، مراقبت از این حقیقت والا، و نظارت بر حسن انجام آن مسئولیت ولایت‌مداران در همه عرصه هاست.

پی‌نوشتها:

۱. شوری (۴۲)، آیه ۹.
۲. شوری (۴۲)، آیه ۲۸.
۳. همان.
۴. کهف (۱۸)، آیه ۴۴.
۵. آل عمران (۳)، آیه ۶۸.
۶. جاثیه (۳۵)، آیه ۱۹.
۷. آل عمران (۳)، آیه ۱۰۲.
۸. بقره (۲)، آیه ۲۵۷.
۹. یونس (۱۰)، آیه ۶۲.
۱۰. نساء (۴)، آیه ۱۳۶.
۱۱. مفاتیح الجنان، زیارت جامعه ائمه المؤمنین.
۱۲. همان، مناجات‌المحبین.
۱۳. بقره (۲)، آیه ۱۶۵.
۱۴. آل عمران (۳)، آیه ۳۱.
۱۵. شوری (۴۲)، آیه ۳۳.
۱۶. سبا (۳۴)، آیه ۲۷.
۱۷. فرقان (۲۵)، آیه ۵۷.
۱۸. نساء (۴)، آیه ۵۹.
۱۹. مفاتیح الجنان، مناجات‌المطیعین لله.
۲۰. همان، دعای شب میبث.
۲۱. همان، صلوات هر روز ماه شعبان.
۲۲. نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی، انتشارات طهوری، ۱۳۷۹، خطبه ۱۸۷، ص ۳۶۸.

۲۳. مفاتیح الجنان، زیارت اربعین.

۲۴. تغابن (۶۴)، آیه ۱۶.

۲۵. حدید (۵۷)، آیه ۲۸.

۲۶. نهج البلاغه، خطبه ۲۱۶، ص ۴۴۳.

۲۷. حقوق از دیدگاه امام سجاد(ع)، قدرت الله مشایخی، انتشارات انصاریان، ۱۳۷۹، ص ۲۶۸ به نقل از شرح

رسالة الحقوق قبانچی، ج ۱، ص ۳۸۲.

۲۸. نهج البلاغه، خطبه ۳۴، ص ۸۸.

۲۹. همان، نامه ۳۸، ص ۵۴۴.

۳۰. همان، خطبه ۱۸۲، ص ۳۵۰.

۳۱. همان خطبه ۱۱۸، ص ۲۲۶.

۳۲. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، بخشی از اصل دوم.

۳۳. همان، بخشی از اصل پنجم.

۳۴. همان، اصل یکصد و دهم، ردیف ۶، بند هـ.

۳۵. همان، بخشی از اصل یکصد و پنجاهم.

۳۶. اساسنامه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مصوب مجلس شورای اسلامی ۱۳۶۲، ماده ۱.

۳۷. همان، بخشی از ماده ۴۷.

۳۸. قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مصوب مجلس شورای اسلامی ۱۳۷، بخشی از

ماده ۸

۳۹. همان، بخشی از ماده ۱۶.

۴۰. صحیفه نور، امام خمینی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ج ۱۶، ص ۱۵۷.

۴۱. همان، ج ۱۲، ص ۶۷.

۴۲. همان، ج ۱۱، ص ۵۸.

۴۳. همان.

۴۴. سخنرانی مقام معظم رهبری ۷۱/۶/۲۶.

۴۵. سخنرانی مقام معظم رهبری، ۷۱/۱۱/۱۲.

۴۶. صف (۶۱)، آیه ۴.

۴۷. آل عمران (۳)، آیه ۱۶۹.

۴۸. فتح (۴۸)، آیه ۲۹.

۴۹. صحیفه نور، ج ۱۲، ص ۱۳۰.

۵۰. همان، ج ۱۵، ص ۱۹۹.

۵۱. همان، ج ۹، ص ۱۴۰.

۵۲. حدیث ولایت، مجموعه رهنمودهای مقام معظم رهبری، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۶، ج ۸، ص ۴۲.

۵۳. سخنرانی مقام معظم رهبری، ۷۱/۱۱/۶.

۵۴. حدیث ولایت، ج ۸، ص ۱۴۶.

۵۵. درس اخلاق، مجموعه درس‌هایی از مقام معظم رهبری، نمایندگی ولی فقیه در سپاه ولی امر، ۱۳۷۱، ص ۴۵.